

פרופיל קהילתי גיאוגרפי

כללי - מיפוי קהילה משמש כלי להבנת ולהכרת המציאות הקהילתית הקיימת. באמצעות עריכת המיפוי אנו מתוודעים למרכיבים השונים של הקהילה ויוצרים תנועה בקרב התושבים והגורמים המקומיים הלוקחים חלק במיפוי. הפרופיל מאפשר בהמשך בסיס לתכנון התערבויות שונות בקהילה ברמות ההתערבות השונות.

הכנת פרופיל קהילתי – איך עושים פרופיל קהילתי

מטרה:

הכרת הקהילה, תושביה ושירותיה השונים והתרשמות כללית ממנה.

כלים להיכרות ומיפוי הקהילה

ההיכרות עם הקהילה ועם הישוב תיערך במספר אופנים:

- קריאת חומר כתוב – כולל אתרי אינטרנט רלוונטיים
- ראיון אקראי או מתוכנן עם תושבים
- ראיון עם אנשי מקצוע בארגון ובארגונים משלימים .
- ראיון עם בעלי תפקידים בקהילה פורמליים ובלתי פורמליים
- תצפיות בשעות שונות של היממה : תצפית תוך נסיעה; הליכה; תצפית משתתפת חלקית על פעילויות קבוצתיות;
- השתתפות בפגישות קבוצתיות – קבוצות פעילים, ועד שכונה, ועד הורים ועוד
- סיור על פי מפת הישוב/ השכונה, בעת הסיור כדאי לבחון:
  - 1. אלו שכונות יש בעיירה 7. גבולות טבעיים ואחרים
  - 2. תנאי דיור 8. מבנים בולטים
  - 3. תנאי תחבורה 9. יחסי גומלין בין חברי הקהילה
  - 4. תנאי תברואה 10. קבוצות שונות בשכונה – חלוקה אתנית, גילאית, מעמדית ועוד
  - 5. תנאי מגורים 11. המוסדות הקיימים בשכונה.
  - 6. תעשייה ומסחר

נקודות מכוונות לבחינה בסיור ובראינות

- האם מיקומם של השירותים השונים פונקציונלי? האם יש נגישות פיזית, שפתית, תרבותית כלכלית לשירותים
- הקשר בין מראה השכונה לבין אוכלוסיית תושביה (השערה וידע).
- התרשמות מן האנשים ברחובות: קבוצות גיל; הופעה.

נקודות מכוונות לבחינה בשיחה עם תושבים:

כללי - מה שביעות רצון התושבים מן הישוב מן השירותים ומן האנשים במקום?

למידה מתוך חווית החיים האישית של התושבים

מומלץ לקבוע פגישות יזומות וגם לפתח שיחה ספונטנית עם אנשים: על הספסל ברחוב; בקופת חולים; בגן ציבורי, וכו'.

המלצה לשאלות

- איך אתה תופס את היישוב/שכונה בה את חי? והאם אתה/חיה בו מתוך בחירה?
- אלו חוזקות יש בקהילה והיישוב בעיני התושבים?
- מה הבעיות העיקריות היישוב ומה הגורמים לבעיות אלו?
- אלו שירותים חסרים או שיש להרחיבם ביישוב?
- האם השירותים ביישוב נגישים לאוכלוסייה מבחינה פיזית, שפתית, תרבותית וכלכלית?
- האם אתה חושב שאתה מכיר את זכויותך בתחומים השונים והאם יש ארגונים המסייעים במיצוי זכויות?
- האם יש התארגנויות תושבים בשכונה? באילו נושאים עוסקות ההתארגנויות? האם יש התארגנויות למען מיצוי זכויות?

נקודות מכוונות לבחינה עם אנשי מקצוע:

כללי – היכרות עם השירותים הניתנים ע"י אנשי מקצוע, תפיסת העובד את הקהילה אותה לה הוא נותן

שירותים, תפיסת התפקיד של העובד בקשר עם הקהילה וקבוצות ייחודיות בקהילה.

מומלץ לראיין בעלי תפקידים שונים בארגון, בעלי תפקידים בארגונים משלימים: מתנ"ס, קופת חולים, מועדונים, מעונות, מוסדות דת, טיפת חלב ועוד.

המלצה לשאלות

תיאור השירות והתפקיד - כללי

תאר את הקהילה כפי שאתה מתרשם ממנה – אלו קבוצות אוכלוסייה ייחודיות בקהילה, האם יש בינהן פערים ובאלו תחומים, האם ביישוב אוכלוסייה החיה בעוני, אלו שירותים מוגשים להם והאם יש מדיניות במתן השירות לאוכלוסייה זו

אלו חוזקות יש בקהילה והיישוב?

מה הבעיות העיקריות ביישוב ומה הגורמים לבעיות אלו? פיזי, חברתי וכלכלי.

אלו שירותים חסרים או שיש להרחיבם ביישוב? אלו שינויים היית ממליץ ובאחריות מי?

האם השירותים ביישוב נגישים לאוכלוסייה מבחינה פיזית, שפתית, תרבותית וכלכלית ?

האם התושבים מודעים לזכויותיהם? האם הארגון פועל בשקיפות ובפתיחות בפרסום הזכויות למקבלי השירות?

האם הזכויות ניתנות במלואן / בחלקן / לא ניתנות ? ע"י אלו שירותים ?

האם העובד בארגון רואה/ מכיר בכך שתפקידו להביא למודעות הציבור את זכויותיהם ולסייע במיצויין ?

האם בארגון יש שיח בנושא זכויות?

האם יש התארגנויות תושבים ביישוב? באילו נושאים עוסקות ההתארגנויות? האם יש התארגנויות למען מיצוי

זכויות ?

האם יש שיתוף/מעורבות של לקוחות בארגון ברמות שונות? - פרט

אלו שותפויות ארגוניות קיימות ביישוב לשם קידום נושאים חברתיים ?

הכנת מסמך אינטגרטיבי של הפרופיל הקהילתי בקהילה גיאוגרפית:

המסמך מבוסס על הפגישות, השיחות, החומר שנקרא, הסיורים התצפיות שנערכו באוריינטציה .

המסמך יהווה אינטגרציה של כל הנלמד ויהווה בסיס להתערבויות עתידיות .

א. זיהוי:

1. שם הקהילה והיסטוריה (שנת הקמה , אירועים משמעותיים וכד)
2. גבולות הקהילה - מוניציפליים וטבעיים, מבנה טופוגרפיים
3. מבנה השכונה – מגורים (תיאור הבנייה , בעלויות- פרטית, שכירות, חברות משכנות, מראה פיזי כללי) , שטחי מסחר, מלאכה ושירותים
4. מה גודל האוכלוסייה- חלוקה דמוגרפית
5. מאפיינים וקבוצות עיקריות בקהילה.
5. מצב סוציאקונומי של הקהילה

ב. משאבים ונכסים בקהילה:

1. תיאור המשאבים/ והנכסים הקהילתיים:

יש לתאר ולפרט את השירותים , נגישותם לקהילה ופערים שונים שזוהו

א. שירותים חינוכיים

ב. שירותי בריאות

ג. שירותים למצוי שעות פנאי פורמליים ובלתי פורמליים

ד. שירותי רווחה.

ה. שירותי דת.

ו. התארגנויות תושבים וארגוני מתנדבים ומגזר שלישי.

ז. שירותי מסחר

ח. שטחים ציבוריים – גני משחקים, מגרשי משחקים

ט. שירותי תחבורה ומצב תשתיות ודרכי גישה

ג. בעיות בקהילה:

1. האם ישנם אזורים בעיות בקהילה
2. האם יש פערים סוציאקונומיים בין התושבים בקהילה
3. האם ישנן בעיות מיוחדות הקשורות לקבוצות מיעוט וקבוצות עדתיות כלשהן? תאר.
4. האם ישנם קונפליקטים משמעותיים או מצבי מתח בקהילה?

5. האם ישנן בעיות כלכליות בקהילה?

6. מהי רמת מיצוי הזכויות של התושבים בקהילה – מודעות, מיצוי בפועל והתארגנויות למיצוי זכויות

7. האם חסרים שירותים בקהילה ?

8. האם יש זוהו בעיות פוליטיות בקהילה ?

ד. הערכה קהילתית :

1. מהם הערכים החברתיים הדומיננטיים של הקהילה (אינטרסים, מסורת, עמדות וכו').

2. האם יש לקהילה תחושה חיובית של הזדהות?

3. האם יש לקהילה נכונות להתארגנות ועזרה הדדית?

4. מהן חולשותיה העיקריות של קהילה

5. מהן עוצמותיה של הקהילה

ה. התרשמות אישית של הסטודנט/ית מהקהילה

1. התרשמות כללית

2. הצעות אפשרויות להתערבויות בקהילה